

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 5. Zettortdeenâ 3schâ Webruar 1838.

J a u n a s s i n n a s.

No Birschumuischas. Sawads laifs mums schogadd; woi mums patihk woi ne patihk, laifs irr lohti pastahwigs. Oktobera un Novembera mehneschâ ne effam redsejuschi fauli, bija filts un lectus lihje ikdeenâs, bet semme ne palikke flapja, jo rettas un finalkas lahsties pilleja no debbes. Us reis eefahze falt, un stipri falt, tâ kâ weenâ nakti Daugawa aisfalle pee Zehkabstatta, kur zittubrihd ikgadd seemas tiltu, ar dauds puhleschanu, falaisch ar leeleem isgreesstem leddus gabbaleem. Nu jau wairak ne ka 2 mehneschus stipri un bes mitteschanas falst, laika glahse rahda 10 lihds 20 falnas grahdes. Lohpi un putni un zilweki lohti zeesch, jauni un sikhli lohpi nosalst, leelaki paleet flinmi — zilweki apfirgst un nomirst. Sneegs rahdijahs ikdeenâs, bet ne nahze semmê, tapelz wiss labbakâ seemas laikâ bija jabrauz ar ratteem. Turwumâ laudis gan wellahs ar fammanahm pa pasihstamahm gannibahm, plawahm un uppehm, bet us tablaku zellu to ne warr darriht. Us Rihges ween mums irr labes seemas zelsch, pa Daugawu. Leelijahs ka 500 werstes weenâ gabbalâ warroht braukt pa leddu ween, no Witepfkes lihds Rihgu. Uhdens truhkums irr leels, par to behdajahs ne ween zilweki bet arri siviis. Kur leddum kahds zauruminsch, tur siviis warr fert ar rokhahm — weetahm uppes lihds dibbenam safalluschas. Taggad bischliht wairak sneega krittis — tâ kâ ar nekaltahm kammanahm pa leeleem zelkeem warr braukt.

Birschu un Sallas draudse, pee furros arri Zehkabstatta lutteru tizzigi krittiti zilweki peederr, pabeigtâ 1837tâ gaddâ irr dsimmuschki 98 wihrischki un 112 meitischki, kohpâ 210 behrni.

Stary scheem bija 3 pahri dwihnischu, 11 behrni, kas nedshwi peedsumme woi preeksch kristischanas nomirre, 3 kas ahrlaulibâ peedsumme (weens stary teem no kaimina draudses). No pilschta tikkai 3 behrni tappe krittiti. Mirruschi 84 wihrischki, 71 meitischki, kohpâ 155 zilweki, stary scheem weens 80 gaddus wezs, 1 behrns no 8 gaddem fahhra tehwa plinti spehledams un noschahwahs, 2 zilweki noslihte, 2 tappe fabruzzinati. Laulati tikkai 37 pahri un ne weens no wahzeescheem. Pirnu reis pee Deewas galda eefwehtiti 117, prohti 116 puischi un 1 meita — no wahzeescheem 13 behrni. Jesus fwehtu walfarinu baudija 5236 krittiti zilweki, prohti 5079 latweeschi pa 2 reisahm rebklinati un 157 wahzeeschi pa weenu reis. Preeksch 30 gaddeem tikkai 3000 deewagalbeneeli par gaddu tappe peerakrittiti.

J. F. Lundberg,

Birschu un Sallas draudses mahzltais
un Sehlpils prahwests.

No leelas Eseres, 14tâ Janwar.

Lihds pat 13tu deenu schi mehnescha wehl newâ nekahds seemas zelsch bijis, ar ratteem ween malku, balkus mahjâs un muischâ, un labbibu un zittas prezzes pilsfata wedde. Sals pastahwigi un brihicham labbi stipri, tâ kâ taggad weetahm leels uhdena truhkums, un prahrtigi fainneeki behdajahs, ta falna buhschoht teem plikkeem rudsu lauकेem flahdi darriht, tahs rudsu faknites iswilkdams un tâ kâ schahweht ischahwedams.

Kartupeli daudseem tif labbi kambaros kâ arri sehflu pagrabbos eefalluschki; un tapat arri tohs falna aisenems kas pafekli buhs bedres glabati.

Rohfi ko balkeem laide, us pliffu safallufchu semmi krisdami gan drihs lihds pussi gabbalös luhse, tà kà zitti masu gabbalinu pahr desmit affim tabtu fkehjufchi. Tahds sarra gabbalä weenam sehuam kas gan labbi tabtu nohst bijis usfkehjis, un galwä zaurumu eesittis.

* * *

No leelas Eseres.

Reifchu pussè, ne tabtu no muhsu rohbescha nobedje 18tä Janwar deenä laidars fainneekam, Furrä kahdi 12 leeli lohpi, 2 telli un 1 kummeß fadedsis. Ugguns zehlehs no tam ka fainneeze fatlinu ar fweblainahm ohglehm stalli nolifuse, gribbedama gohwis fildiht — jo zittahm essu bijufchas kahjas nosallufchas — un patte ugguni atstahjuse us isstabbu nogahjuse. Laimè kà tai deenä leels wehjsch ne bij, zaur ko flahf buhdamas ehkas gohds Deewam wesselas palikke, un ta neprahtiba tikkai to laidaru ar minneteem lohpeem aprihje.

Muhsu pussè gan tabdu aplamu darbu ne dsird darram, bet tatschu zaur paschu laufchu wainu lohpineem leelä salnä tohti gruhti irraid, wissuwairaf teem jauneem. Kahdi tad dascheem tee stalli? Greesti slikti, famehtati ween, balku staryas wallam un ispuifchas, pamatti ne aismesti, kà tad tahdös staldös lohpiini ne fals? — Tapehz nahkofchä wassarä jeb ruddeni noleekat stalteem zeetus greestus, apflahjeet tohs ar mahleem, aismetteet jeb labbaki aismuhrejeet pamattus, eeleekat ispuifschu balku weetä jaunus; un salna laifä aisbahscheet stakta zaurumus, tikkai prifcha gaisa deht brihscham attafsect; faleekat ja isdarrams wairaf lohpus weenä stalli, tad buhs deesgan siltuma ir bes ohglehm, kà irr patihkams buhs labpraht stalli eet un lohpinus apkohpt.

B — 9.

Stahsts no wezzas Latweefchu
gramatas.

Drihs kurneeka-selli gabje kahdä fwehtdeenä pehz pussdeenas no pilsehta us laufu fehreht.

Ne zil tabli gabjufchi tee useet sirgu preeksch apgahsteem semneeku ratteem aisjubgtu, un no teem iskrittufschu peedsehrufschu zilweku grahwit gultam. Tuhliht weens no scheem selleem, pasihstams ehrmotais buhdams, rahbijahs gat-tawß, schè kahdu sineekli pataisiht. Pag! schis fazzija us saweem zitteem beedreem, isjubgfm scho sirgu, un juhs eejuhdseet manni winna weetä; pehz weddeet to sirgu us sirgu pahrdohf, un ko par winnu dabbusim, to kohpä isdsersim. Schee divi papreeksch tikkai pasimehjahs, to par kahdu johka-wallodu turredami; bet kad winsch bes sineekla us to pasikahweja, sohli-dams, wissu atbildeschanu un kibbeli us sewim nemt, tad tee pehzgallä tà darrija, kà winsch gribbeja. Winsch tikke eejuhgts, un schee ar to sirgu prohjam steidsehs. Nu tas neschelligi ar kahju to semneeku spahrdija, kamehr tas usmohdahs. Bet kà schis nu istrufkabs, tabdu ehrmigu pahrwehrschanu eeraudsidams! Tas krusfu preekschä mesdams, un sawu grehku atminnedams, ka tas fwehtdeenä peedsehrees, sahlf Deewu luhgt, ka tas schodeen tik winnam peedohtu un to no tahdas sfohtas ispestitu, sohli-dams, muhscham fwehtdeenu wairs ne apgahniht ar peedsehrschanu. Patlabban arri jau tas winna dohmäs pahrwehrs is sirgs sahlf samannigi runnahf kà zilweks. Uk! fakka tas, ja schebliugu prahtu turreet us weenu nelaimigu, tad luhdsami nemmeet jel schohs eimaufus no mannas mittes, un isjubdsect manni, ka es wallä tohyu! Ka tew nelaimè! waija tas semneeks drebbedams, kas tad tew schè notizzis? Kas tu tahds effi? Uk! tas sellis atbild, mans tehws burwis buhdams, man par sirgu pahrwehrtis, tapehz ka winsch ar mannim bija fareebees; bet nu winna firds pahr mannim eeschelhofusees, ka tas man mannu pirmaju zilwekagihmi atkal addewis. Tapehz es juhs luhgdams luhdsu: palaideet manni, ka es winnam par to warru pateift. Kad tà irr, schis winnam ar preeku atbild, tad eij wessels; es labpraht paklausu tawu luhgfschanu, jo man ne patihf, ar tahdu wella-sfohlu pihtees. Tà tas sellis no winna pascha tappe atlaift. Dhträ rihtä

tas patš semneekš gabja us tirgu, few zittu
firgu raudsütees un nopirkt. Pats pirmais,
ko tur eeraudsija, bija tas pats, kas pehdigi win-
na rohkās bija bijis. Ah rē! winsch tam usfauz,
woi jaw atkal ar sawu tehwu effi sabahrees?
Lai zits tewi pehrk! Es gan fargaschohs, ohtrā
reisē juhsw starpā jauktees!

Mahziba: Tā teek skabde un apsmeeklā tas,
kas dšerschanai un mahnu - tizzibai padohdabš.

M i h k l a.

Man ja = eet zauru nakt' un deenu
Un ja = nositt irr meitinas,
Kas kluffam aisbehg tew ar weenu,
Lai gohdatas, lai apniktas.
Es pilfatōs no tohrna gallā
Un istabā kaut kabdā mallā
Tahs aisbehguschas usrahdu
Un nosittu ar wefferu.

Tew pamahzu to mantu laupih
Kas irr pahr wissahm dahrgala,
Lai nelezi to fewim laupih,
Bet lai ta tewim derriga.
Jo, kad tu seltu pohdeem swertu
Un baltu naudu maishm bertu:
Scho mantu pirkt wairš newarri
Ja ta tew weenreis suddusi.

— p b.

S l u d d i n a s c h a n a.

Pehz preekschā lassitas Zilnkstes pilskunga teefas
sinas no 13ta Janwar f. g., Nr. 212, kas raksta:
ka tai nakti no 9ta us 10tu Janwar f. g. Bewernes
kattotu basniža uslausta un schahdas leetas iesagtas:

weens labš prahms sudraba eekschpuffē ieseltihts Deewa maies trauks ar wahlu, swerr 2 mahrzinūs 12 lohtis, no 12lohtiga sudraba, wehrts	Sudr. naudā. Kubl. Kap.	50 —
weens sudraba, eekschpuffē ieseltihts bikkeris ar wahlu, swerr 1 mahz- zinu, no 11lohtiga sudraba, wehrts		35 —
weena missina apselita blohdina, wehrta		2 —
weens kappara apsubrahohs, weenā puffē apselihts krusē, kur Kristus		

mohkas wirsū, (Kruzifix), 5/8 ohlektis augsts, wehrts	10 —
6 leeli Altara lukturi, no englischu alwa, 92 mahrzinūs smaggi, wehrti	67 —
6 leelas waska swezzes no Altara, 30 mahrzinūs smaggas, wehrtas	28 50
masš missina lukturis, wehrtis	— 50

Kohpā 193 —

Kurssemes Gubernementa waldischana tadehl no-
spreedusi: wissahm pilfatu un laulu polizeies teefahm
zaur awisehm sinamu darriht, ka tahs, tahs peemin-
netas sagtas leetas isklansinatu, un tohs sagtus
fanemtu, un no schihs isklansinaschanas un suglu
fanemschanas 4 nebdelu starpā schai teefai sinu dohtu.

Felgawas pilli, 28ta Janwar 1838.

(Nr. 597.) Dieberichs, waldischanas rahs.
Waldischanas Sekrethra weeta, Proto-
kolists Wabst.

T e e f a s f l u d d i n a s c h a n a s.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwalbineeka wissas Kreewu Walfs 1c. 1c. 1c.,
tohp no Krohna Wirzawas pagasta teefas wissi tee,
kam taisnas prassichanas buhtu pee teem schodeen
no mahjahm ielikteem faimneekcem, prohti 1) Dahw
Linde no Keepir, 2) Zahn Hasner no Piggu = Stro-
dera un Judrik Dupper no Seemel = Gabbera mah-
jahm, pahr kuru mantahm konkurse spreesta, us-
aizinati, 2 mehneschu starpā, prohti lihds 11tu
Merz f. g. ar sawahm prassichanahm scheid peeteil-
tees, jo wehlat neweens wairš ne tiks klausihst.

Krohna Wirzawā, 11ta Janwar 1838. 3

Ullmann, pagasta wezzakais.

(Nr. 44.) F. Henko, pagasta teefas stihweris.

No Krohna Prawinges pagasta teefas tohp sinnamu
darrihts, ka 15ta un 16ta Webruar f. g. ta atlik-
kusi manta ta nomirruscha Slampes krobhseneeka
Krisch Freiberg, uhtrupē tiks pahrdohsta; talabb
teek wissi tee, kam patiktu ko pirkt, usajzinati, pee-
minnetā deenā preeksch pussdeenas, Slampes krogā,
atnahkt. Krohna Prawinges pagasta teefa, 29ta
Janwar 1838. 3

† † † Mikkel Lette, pagasta wezzakais.

(Nr. 25.) J. C. Salpius, pagasta teefas stihweris.

No Lindes pagasta teefas tohp wissi parradu bewejj
ta Lindes faimneeka Lahtschu Wehtera Dhschekall,
pahr kura mantu parradu dehl konkurse uospreesta,
zaur scho usajzinati, lihds 24tu Merz f. g. scheid

pee Linder pagasta teefas peefeiktees, jo wehla ne weens wairs ne taps klaushts. Linder pagasta teefa, 24tâ Janwar 1838. 2

(Nr. 10.) Martin Golowin, pagasta wezzakais.
(Nr. 10.) C. Grünthal, pagasta teefas ffrühweris.

Tai gâ Webruar f. g. tiks pee Kalnzeemas Krohna pagasta teefas lohpi un sirgi, kâ arri daschadas zittas leetas pahrdohstas.

Kalnzeemâ, 18tâ Janwar 1838. 2
(Z. S.) Swigul Andreis, peefschdetais.
(Nr. 17.) Hildebrand, pagasta teefas ffrühweris.

Zittas fluddinaschanas.

21mâ Janwar f. g. us leelzelku no Medemrodes us Keweli bakhts ar daschadahm Medemrodes grahmatohm un rehkinumeem un daschadeem papihreem no Keweles, kâ arri 30 rubli 77½ kop. sudr. wifs leelâ papihra bohgâ ectihts, un ar schnohri pahrftees, pasubdis. Ras schohs papihrus woi ar naudu, woi bes naudas atness, jeb taisnu sinnu muischafungam Schmidt, Kewels, dohd, dabboh 5 sudr. rubl. parteizibas naudas. 2

Skurstinu muischâ irr weena mohdereschana no 100, un ohtra no 80 flauzama hm gohwim, no 12ta Juhni 1838 us arrenti dabbutama. Klastakas sinnas warr pee muischas waldischanas dabbut. 2

Pehz augstahm Kursemmes Gubernementa Waldischanas pawchleschanahm ne buhs ne kahdus kohka traufus, kâ muzzas, enkures, pufs = enkures, nekahdâ zittâ laikâ, ka gadda = tirus laikâ Jelgawâ us pahrdohschonu ewest, jo zaur tam Jelgawas muzzeneeku ammatam leela stahde noteek, un pehz wezzem likumeem naw brihw kahdus kohka traufus Jelgawâ ewest. Tadeht tohp fluddinahts, ka Polizei un Rakt = teefai pawchlehts kahdus kohka traufus, ko wehl ewedd, pagallam un bes maksas atnemt. 3

Golbinsch = Padderes muischâ irr 2 krohgi, weena uhdens sudmalla, un mohdereschana no 100 flauzama hm gohwim no Jahneem 1838 us arrenti dabbutamani. Talabb teek tee, kam schihs weetas patiftu, usâizinati, pee ven Stempel kunga Padderê ar sawahm fohlischanahm peeteiktees, isflehsama ta mohdereschana, pahr ko tilkai no 10ta Mei klastakas sinnas warrehs dabbut. 3

Naudas, labbibas un prezzu tirus us plazzi. Rihgâ tanni 24tâ Janwar 1838.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 5g kop. papihru naudas geldeja	1	—	1 pohds kannepu . . . . . tappe maksahs ar	—	80
5 — papihru naudas	1	39	1 — linnu labbakas surtes — —	2	—
1 jauns dahlderis	1	33	1 — — sliktakas surtes — —	1	80
1 puhrs rudsu . . . . . tappe maksahs ar	1	20	1 — tabaka	—	65
1 — kweeschu	1	80	1 — bselses	—	75
1 — meeschu	1	—	1 — sweesta	1	80
1 — meeschu = putrainu — — —	1	50	1 muzza silku, preeschu muzzâ — —	5	20
1 — ausu	—	55	1 — — wihschnu muzzâ — —	5	40
1 — kweeschu = miltu — — —	2	30	1 — farkanas fahls	7	—
1 — bihdeletu rudsu = miltu — — —	1	50	1 — rupjas leddainas fahls — —	6	—
1 — rupju rudsu = miltu — — —	1	20	1 — rupjas baltas fahls — —	5	—
1 — firnu	1	50	1 — smalkas fahls	4	50
1 — linnu = sehklas	2	50	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ maksâ.		
1 — kannepu = sehklas	1	25			
1 — kimmenu	5	—			

B r i h w d r i e k e h t.

No juhmallas-gubernementu augstas waldischanas pusses: Hofraht von Braunschweig, grahm. pahrluhktais.
No. 57.